ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **M. S.**, zastoupen JUDr. Petrem Adámkem, advokátem se sídlem Jeseniova 837/10, Praha 3, proti žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 8. 2021, č. j. 20 A 41/2021 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 24. 5. 2021, č. j. CPR-6729-3/ČJ-2021-930310-V236, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy ze dne 3. 2. 2021, č. j. KRPA-30365-16/ČJ-2021-000022-SV. Tímto rozhodnutím bylo žalobci podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, uloženo správní vyhoštění a stanovena doba, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie, v délce 18 měsíců.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 4. 8. 2021, č. j. 20 A 41/2021 - 28.

[3] Městský soud úvodem předeslal, že v posuzované věci je nesporné, že žalobce pobýval na území České republiky neoprávněně, a to přinejmenším ode dne 1. 11. 2020 (jak sám uvedl) až do doby zajištění policií. Uvedená skutečnost vyplývá z lustrací v cizineckém informačním systému, z cestovního pasu žalobce i z vlastní výpovědi žalobce.

[4] Pokud jde o polemiku žalobce v tom směru, zda vykonával či nevykonával na území České republiky výdělečnou činnosti, městský soud konstatoval, že pro takové jednání žalobci správní vyhoštění uloženo nebylo, takže tato skutečnost nebyla podstatná pro řízení. Jestliže správní orgán I. stupně uvedl v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí mimo jiné, že žalobce na území České republiky vykonával výdělečnou činnost, pak mu to nelze vytýkat, neboť žalobce sám ve svém výslechu uvedl, že v Praze vykonává výdělečnou činnost v podobě pomocných stavebních prací, ačkoli je mu známo, že nemůže v České republice bez povolení k zaměstnání pracovat.

[5] Tvrzení žalobce, že nerozumí ruskému jazyku, do kterého mu bylo tlumočeno zejména při jeho výslechu, považoval městský soud za účelové. Z protokolu o výslechu žalobce totiž vyplývá, že sám požádal o tlumočení do jazyka ruského, když uvedl, že českému jazyku nerozumí. Nikde v protokolu navíc není ani zmínka o tom, že by si žalobce stěžoval či jinak uplatňoval neporozumění kladeným otázkám. Žalobce tedy před správním orgánem nijak neuplatňoval neznalost ruského jazyka, přestože byl schopen uplatňovat neznalost jazyka českého. Neznalost ruského jazyka pak žalobce neuplatňoval ani v rámci seznámení se s podklady rozhodnutí před jeho vydáním. Účelovost této námitky ze strany žalobce pak podle názoru městského soudu vyplývá i z toho, že žalobce v žalobě ani při svém účastnickém výslechu při ústním jednání ve věci neuvedl ani jedinou nesprávnost, nevěrohodnost či neobjektivitu jeho výslechu způsobenou v důsledku jím tvrzené neznalosti ruského jazyka. Žalobce nadto v žalobě ani při ústním jednání před soudem obsah protokolu o svém výslechu prakticky nijak nerozporoval. Městský soud proto shledal námitku žalobce spočívající v neznalosti ruského jazyka jako účelovou, nevěrohodnou a tudíž nedůvodnou.

[6] Podle městského soudu se správní orgány také správně a dostatečně zabývaly přiměřeností zásahu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Závěry a hodnocení správních orgánů jsou podle názoru městského soudu zcela přiléhavé a soud se s těmi zcela ztotožnil. Přitom zdůraznil, že žalobce v žalobě neuplatnil žádnou konkrétní okolnost, skutečnost či tvrzení, které by mohly založit nepřiměřenost zásahu rozhodnutí o správním vyhoštění do jeho soukromého a rodinného života. Stejně tak z žalobních bodů nebyla seznatelná žádná konkrétní překážka bránící ve vycestování žalobce do země původu ani žádná konkrétní (relevantní) hrozba, pro kterou by mělo být vyhoštění žalobce zapovězeno.

[7] Pokud jde o otázku stanovení doby, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, městský soud neshledal, že by správní orgány při zvolení její délky překročily zákonem stanovené meze správního uvážení či jej zneužily. Městský soud v této souvislosti poukázal na to, že žalobci v daném případě byla délka správního vyhoštění v trvání 18 měsíců uložena zhruba v třetině zákonem stanovené sazby podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců, přičemž dále poukázal na ne zcela zanedbatelnou dobu udržování protiprávního stavu ze strany žalobce v situaci,

kdy vědomě pobýval na území České republiky neoprávněně s přiznaným úmyslem pobývat zde i nadále.

[8] Závěrem městský soud nepřisvědčil ani námitce žalobce ohledně stanovení krátké doby k vycestování v délce 15 dní. Poukázal přitom jednak na to, že podle § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců lze tuto dobu stanovit i kratší, a dále na to, že žalobce měl možnost v průběhu této doby požádat o stanovení nové doby k vycestování, čehož ale nevyužil.

III.

[9] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, ve které namítal, že správní řízení neprobíhalo v souladu se zákonem, protože správní orgán I. stupně porušil § 2 odst. 1 a 3, § 3, § 4 odst. 2 a 4, § 16 a § 50 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Stěžovatel zejména poukazoval na to, že správní řízení neprobíhalo v jazyce uzbeckém, kterému rozumí, ale v jazyce ruském, kterému nerozumí a není schopen se v něm aktivně vyjadřovat. V důsledku jazykové bariery nebyl stěžovatel jako účastník řízení řádně poučen o svých právech, obsah sepsaného výslechu mu byl nesrozumitelný a nemohl tak proti jeho obsahu vznést žádné námitky. Stěžovatel tedy neměl možnost kontroly, zda výslech odpovídá tomu, co skutečně řekl. Stěžovatel je přesvědčen, že právě skutečnost, že správní orgán I. stupně nevedl řízení v jazyce, kterému stěžovatel dobře rozumí a je schopen jej aktivně používat, vedla k tomu, že správní orgány nezjistily všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch stěžovatele, což vedlo k vydání rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Městský soud pak pochybil, když tento vadný procesní postup správních orgánů aproboval.

[10] Stěžovatel dále namítal, že správní orgán I. stupně neprokázal a ani se touto otázkou nezabýval, kdy stěžovatel přicestoval na území České republiky a jakou dobu se zde nacházel. Správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel na území České republiky pobýval neoprávněně a že zde vykonával výdělečnou činnost. To, že na území České republiky pobýval neoprávněně, stěžovatel přiznává, ale výdělečnou činnost zde nevykonával. V této souvislosti uvedl, že takovouto skutečnost v řízení neuváděl a nebyl ani zadržen při vykonávání výdělečné činnosti. Správní orgán I. stupně nepředložil jediný důkaz, že by stěžovatel vykonával výdělečnou činnost na území České republiky.

[11] Na základě výše uvedeného proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své rozhodnutí ve věci, na napadený rozsudek městského soudu a dále na shromážděný spisový materiál. Vzhledem k tomu, že žalovaný neshledal ve svém postupu pochybení a má za to, že postupoval v souladu s platnou právní úpravou, navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[13] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Kasační stížnost není důvodná.

[15] Nejvyšší správní soud předesílá, že nepostupoval podle § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, podle něhož platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost*. V nyní posuzované věci totiž městský soud rozhodl po nabytí účinnosti příslušné novely s. ř. s. a současně rozhodoval specializovaný samosoudce (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021 - 30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021 - 36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021 - 30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021 - 31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021 - 34). Ve věci bylo třeba posoudit, zda správní orgán I. stupně tím, že v řízení ustanovil k provádění tlumočnických úkonů tlumočníka do jazyka ruského namísto jazyka uzbeckého, porušil procesní práva stěžovatele. Podstata věci tedy spočívala spíše v rovině skutkové než právní. Městský soud však nevycházel při rozhodování z dosavadní judikatury vztahující se k typově obdobným věcem a rovněž v rozhodnutí o kasační stížnosti by nepostačovalo odkázat na dostatek existující judikatury, která se obdobnou problematikou zabývá. Proto byla kasační stížnost posouzena meritorně.

[16] Podstatou kasační stížnosti je tvrzení stěžovatele, že správní orgán I. stupně postupoval v rozporu se zákonem, když ve správním řízení ustanovil k provádění tlumočnických úkonů tlumočníka do jazyka ruského, tj. do jazyka, kterému stěžovatel podle svého tvrzení nerozumí a není schopen se v něm aktivně vyjadřovat.

[17] Nejvyšší správní soud konstatuje, že ve správním spisu je založeno usnesení ze dne 3. 2. 2021, č. j. KRPA-30365-9/ČJ-2021-000022-SV, jímž podle § 16 odst. 5 správního řádu a § 25 zákona č. 354/2019 Sb., o soudních tlumočnících a soudních překladatelích, ve znění pozdějších předpisů, byla ustanovena paní T. B. tlumočníkem do jazyka ruského a zpět k provádění tlumočnických úkonů spojených s řízením o správním vyhoštění stěžovatele. Z připojeného poučení pak vyplývá, že ustanovená tlumočnice byla mimo jiné poučena o tom, že je povinna vykonávat tlumočnickou činnost pouze v jazyce, pro který má oprávnění vykonávat tlumočnickou činnost, s odbornou péčí, nezávisle a nestranně. Rovněž byla poučena o tom, že pokud bude v řízení v před orgánem veřejné moci nesprávně, hrubě zkresleně nebo neúplně tlumočit skutečnosti nebo okolnosti, které mají podstatný význam pro rozhodnutí orgánu veřejné moci, bude potrestána podle § 347 odst. 1 trestního zákoníku odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti. Dále je ve správním spise založeno oznámení o zahájení správního řízení ze dne 3. 2. 2021, č. j. KRPA-30365-10/ČJ-2021-000022-SV, ze kterého vyplývá, že stěžovatel byl poučen o svých procesních právech, že tomuto poučení porozuměl a že žádá o tlumočení do ruského jazyka, neboť česky nerozumí. Dále se ve správním spise nachází protokol o výslechu stěžovatele ze dne 3. 2. 2021, č. j. KRPA-30365-11/ČJ-2021-000022-SV, kde na straně 2 se uvádí, že stěžovatel požádal o tlumočení do jazyka ruského a zpět, neboť

nerozumí českému jazyku. Na straně 3 protokolu na přímou otázku, zda žádá v rámci řízení přítomnost tlumočníka, stěžovatel uvedl, že žádá tlumočníka do ruského jazyka, nerozumí českému jazyku dobře, a že přítomné tlumočnici rozumí dobře. Na straně 6 protokolu pak k výslovnému dotazu stěžovatel uvedl, že rozuměl všem kladeným otázkám a že nežádá žádných dalších změn ani doplnění své výpovědi. Na závěr stěžovatel označil protokol jako správný a úplný, což stvrdil svým podpisem. Současně tento protokol podepsala i ustanovená tlumočnice. Konečně ze záznamu o seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 3. 2. 2021, č. j. KRPA-30365-15/ČJ-2021-000022-SV, se podává, že stěžovatel byl za přítomnosti ustanovené tlumočnice seznámen se správním spisem, nechce se jakkoli vyjádřit k podkladům, ani navrhnout žádné doplnění.

[18] Nejvyšší správní soud k věci především uvádí, že z žádného ustanovení správního řádu, zákona o pobytu cizinců ani jiného platného obecně závazného právního předpisu nevyplývá, že cizinec má právo na tlumočníka do jeho mateřského jazyka. S ohledem na ekonomii řízení (zejména u jazyků méně rozšířených, kde by bylo velmi obtížné zajistit tlumočníka ovládajícího daný jazyk) postačí, pokud je cizinci ustanoven tlumočník do jazyka, kterému rozumí a je schopen se v něm vyjadřovat.

[19] S ohledem na skutečnosti uvedené v bodě 17 tohoto rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud k totožnému závěru jako městský soud, tj. že námitka stěžovatele, že ruskému jazyku nerozumí a není schopen se v něm vyjadřovat, je účelová. V průběhu řízení před správním orgánem I. stupně stěžovatel prokazatelně sám požádal, aby mu bylo tlumočeno do ruského jazyka, a ani jednou neuvedl, že tlumočnici do ruského jazyka nerozumí (naopak na dotaz správního orgánu výslovně uvedl, že jí rozumí dobře). Na veškeré otázky během výslechu reagoval přesně a věcně, přičemž nic nenasvědčuje tomu, že by kladeným otázkám neporozuměl. Je rovněž velice nepravděpodobné, že by ustanovená tlumočnice nepoznala, že stěžovatel neovládá ruský jazyk a nerozumí jí, a navzdory poučení by hrubým způsobem porušila své povinnosti při tlumočení, čímž by se vystavila trestněprávní odpovědnosti. V této souvislosti lze v souladu s městským soudem poukázat i na skutečnost, stěžovatel sice na jednu stranu zpochybňuje svou schopnost dorozumět se v ruském jazyce, ale na druhou stranu neuvádí žádnou konkrétní nesprávnost či nepřesnost ve svých odpovědích tak, jak jsou zachyceny v písemném vyhotovení protokolu.

[20] K námitce, že správní orgán I. stupně neprokázal a ani se touto otázkou nezabýval, kdy stěžovatel přicestoval na území České republiky a jakou dobu se zde nacházel, Nejvyšší správní soud uvádí následující. Je nesporné, že stěžovatel byl dne 2. 2. 2021 kontrolován hlídkou Policie České republiky, přičemž bylo zjištěno lustrací v příslušných cizineckých informačních systémech, že stěžovatel nemá platné vízum. Stěžovatel při kontrole nepředložil ani žádný jiný platný doklad, ze kterého by vyplývalo jeho oprávnění k pobytu na území České republiky. Ostatně skutečnost, že na území České republiky pobýval neoprávněně, uznal i sám stěžovatel v podané kasační stížnosti. Pokud jde o délku neoprávněného pobytu, zde správní orgán I. stupně vycházel z výpovědi stěžovatele, který uvedl, že na území České republiky přicestoval dne 1. 11. 2020 z Německa a až do svého zajištění zde pobýval nepřetržitě. Takto zjištěné skutečnosti následně konstatoval správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí. Není tedy pravdou, že by se správní orgán I. stupně předmětnou otázkou nezabýval.

[21] Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že na území České republiky nevykonával výdělečnou činnost, toto je pro posouzení zákonnosti rozhodnutí o správním vyhoštění irelevantní. Jak správně uvedl městský soud, stěžovateli bylo správní vyhoštění uloženo za neoprávněný pobyt na území České republiky, nikoliv za nelegální výdělečnou činnost. Skutečnost, zda stěžovatel v České republice vykonával výdělečnou činnost či nikoliv, je tedy nepodstatná. Správnímu orgánu I. stupně přitom nelze vytýkat, že v odůvodnění svého rozhodnutí mimo jiné uvedl, že stěžovatel na území České republiky výdělečnou činnost vykonával, neboť vycházel z tvrzení samotného stěžovatele, který při svém výslechu opakovaně uvedl, že od svého příjezdu do České republiky zde pracuje jako pomocný stavební dělník a vydělává si tímto způsobem asi 15 000 Kč měsíčně.

[22] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[23] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. června 2022

Mgr. David Hipšr
předseda senátu